

PRIRUČNIK ZA ANIMATORE SINODALNOG PROCESA U RIJEČKOJ NADBISKUPIJI

VIŠE O SINODI:

www.ri-nadbiskupija.hr/sinodalni-proces/

SADRŽAJ PRIRUČNIKA:

1.	ŠTO JE SINODALNOST?	3
2.	POVIJESNI KONTEKST SINODE	3
3.	CILJ SINODE	4
4.	TEMA SINODE	4
5.	BISKUPIJSKA FAZA SINODE	5
6.	TKO SMIJE SUDJELOVATI?	5
7.	NA ŠTO TREBA PAZITI?	6
8.	STAVOVI ZA SUDJELOVANJE	7

Za sinodalnu Crkvu

zajedništvo | sudjelovanje | poslanje

1. ŠTO JE SINODALNOST?

„Sinoda” je stara riječ u tradiciji Crkve. Ona označava put kojim Božji narod „HODI ZAJEDNO”. Sinodalni proces nije stoga samo pukom mehaničkom sabiranju podataka ili niz održanih sjednica i debata, nego ono označava naše zajedničko **oslušivanje Duha Svetoga kako bismo mogli razlučiti što Bog želi od Crkve našega vremena.**

Sazivanjem Sinode, papa Franjo poziva cijelu Crkvu na promišljanje o odlučujućim temama njezina života i poslanja: “Upravo je ovaj sinodalni put ono što Bog očekuje od Crkve trećeg tisućljeća”. Razmišljajući i promišljajući zajedno, Crkva će moći, vođena Duhom Boga živoga, dokučiti perspektive i smjernice za vlastitu budućnost. (usp. PD, 1).

Prosvijetljeni Božjom Riječju i ujedinjeni u molitvi moći ćemo razlučiti proces prepoznavanja Božje volje i slijediti put na koji nas Bog poziva: prema sve dubljem zajedništvu, punijem sudjelovanju i većoj otvorenosti za izvršavanje našeg poslanja u svijetu. Razlučivanje podrazumijeva promišljanje koje uključuje i um ali isto tako i srce u poduzimanju odluka za naš konkretni život kako bismo u našoj svakodnevici mogli tražiti i spoznati Božju volju. Metoda sinodalnog procesa sastoji se u osluškivanju a njegov cilj nalazi se u razlučivanju onoga na što nas Duh Sveti poziva Crkvu našega vremena.

2. POVIJESNI KONTEKST SINODE

Živimo u vremenu epohalnih promjena i u društvu koje se suočava sa globalnom pandemijom virusa, lokalnim i globalnim konfliktima, značajnim klimatskim promjenama, migracijama, različitim oblicima nepravdi, rasizmom, nasiljem, progonima i rastućim nejednakostima među čovječanstvom. Crkveni kontekst našega vremena također je obilježen bolnim ranama: trpljenjem maloljetnih i ranjivih osoba zbog seksualnih zlorporaba i nasiljem nad savješću počinjenih od strane klerika i posvećenih osoba.

Sve ovo nas suočava sa činjenicom da živimo u jednom teškom i krucijalnom trenutku povijesti svijeta i Crkve. Unutar takvog konteksta sinodalnost predstavlja put kojim se Crkva, po djelovanju Duha Svetog, nastoji obnoviti osluškujući zajedno što Bog u ovakvome vremenu i u ovakvome kontekstu želi poručiti svome narodu.

3. CILJ SINODE

Dosadašnje Sinode obrađivale su teme poput nove evangelizacije, obitelji, mladih i pitanje Amazonije. Ova sinoda usmjerava se na samu temu sinodalnosti kao takve. To znači da je ovaj aktualni sinodalni proces vođen temeljnim pitanjem: „**Na koje nas korake Duh Sveti poziva kako bismo rasli kao sinodalna (zajednička) Crkva?** (usp. PD, 2).

Namjera i cilj ove sinode nije u tome da producira nove dokumente. Njezin je cilj više usmjeren ka tome da potakne ljude da „sanjaju“ zajedno sa Crkvom, da procvjetaju naša nadanja i naša domišljatost, da se poviju naše rane, da se izgrade novi i dublji odnosi među nama, da naučimo kako slušati jedni druge, kako graditi mostove, kako zagrijati vlastito srce za izvršenje onoga poslanja na koje nas poziva Duh Sveti. Prema tome, cilj ovog sinodalnog procesa nije održavanje niza predavanja i rasprava koje započnu i jednostavno završe već je njezin cilj usmjeren ka crkvenome rastu prema većem zajedništvu a time i kvalitetnijem izvršavanju poslanja na koji Bog poziva Crkvu trećega tisućljeća.

4. TEMA SINODE

Tema ove Sinode glasi: „Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje”. Tema, dakle, sadrži tri dimenzije: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje. Ove tri dimenzije međusobno su duboko povezane i predstavljaju tri vitalna stupa na kojima stoji jedna sinodalna (zajednička) Crkva. Među ovim trima stupovima ne postoji hijerarhijski odnos već svaki od njih međusobno obogaćuje druge i upućuje na njih.

5. BISKUPIJSKA FAZA SINODE

Biskupijska faza prva je faza sinodalnog procesa. Ovo je faza slušanja – osluškivanja unutar mjesnih crkava. Smisao ove faze nije opterećivati župe i biskupije novim zadacima već integrirati sinodalni proces u redoviti život lokalne crkve na kreativan način koji bi poticao naše dublje zajedništvo, aktivnije sudjelovanje i plodonosnije poslanje. U ovoj fazi osluškivanja potrebno je animirati što veći broj ljudi da se okupe, zajednički razgovaraju i odgovaraju na pitanja, da se međusobno slušaju te da iznose svoja promišljanja, komentare i prijedloge na temu ove Sinode i na ono na što misle da nas Duh Sveti u ovome vremenu poziva.

6. TKO SMIJE SUDJELOVATI?

U procesu Sinode poželjno je da sudjeluje što veći broj ljudi. Cijeli Božji narod pozvan je da sudjeluje budući da se sinodalni proces temelji na našem međusobnom slušanju i osluškivanju. Za proces razlučivanja onoga na što nas Duh poziva ključno je da, u poniznosti, naučimo iskreno slušati jedni druge.

Na osobit način treba paziti da se uključe osobe koje bi lako mogle biti isključene iz cjelokupnog procesa: bolesni, stariji, izbjeglice, siromašni, katolici koji rijetko ili nikad ne prakticiraju vlastitu vjeru itd. Važno je usmjeriti se na što veće i šire sudjelovanje svih u ovom procesu bez ikakvog ispuštanja i isključivanja, kako bi Duh mogao nesmetano govoriti i djelovati.

7. NA ŠTO TREBA PAZITI?

Cilj ove Sinode je razlučiti ono što Duh Sveti, preko glasova Božjeg naroda, želi danas reći Crkvi. U kontekstu ostvarivanja ovoga cilja potrebno je organizirati dovoljan broj sinodalnih sastanaka (sinodalnih savjetovanja) pazeći pritom da se omogući njihova transparentnost i pristupačnost kako bi procesu sudjelovanja mogao pristupiti što veći broj ljudi. Na sastancima sinodalnog savjetovanja treba paziti da se:

- Omogući sudjelovanje svima onima koji se osjećaju isključenima i izoliranima;
- Razvije stav koji prihvaća različitosti pojedinaca i pojedinih zajednica;
- Držimo načela pravednosti koje osigurava da su u procesu savjetovanja sve osobe slušaju i tretiraju na jednak način;
- Poštuje pravo, dostojanstvo i mišljenje svakog sudionika savjetovanja;
- Razlučuje kroz stav slušanja i vrednovanja tuđeg mišljenja, kako bi se otvorio što veći prostor za vodstvo i djelovanje Duha Svetoga.

Na kraju savjetovanja, potrebno je mudro i savjesno sažimanje izrečenoga, koje će obuhvatiti svu različitost ljudskih mišljenja, vodeći računa i o onim stavovima koji su izrečeni i zastupani od malog broja ljudi.

8. STAVOVI ZA SUDJELOVANJE

1. Sinodalnost zahtijeva dijalog iskrenoga i otvorenoga tipa. Pozvani smo govoriti s istinskom hrabrošću koja uključuje slobodu, istinu i ljubav prema drugima.

2. Potrebna je poniznost slušanja. Svi imaju pravo biti slušani kao što svi imaju pravo i govoriti. Ne radi se toliko o tome da se uđe u debatu kako bi se druge uvjerilo u svoje argumente, već o prilici da svatko sebi podsvijesti da ono što drugi govore može biti poticaj Duha Svetoga za njihov život

3. Dijalog nas poziva na novost. Potrebna je raspoloživost za promjenu naših života i naših stavova. Često se odupiremo onome na što nas Duh Sveti nadahnjuje, osobito preko poticaja drugih. Pozvani smo napustiti vlastiti komoditet koji nas uvjerava da je odluke najbolje donositi isključivo na temelju sigurnosti i iskustava iz prošlosti.

4. Biti Crkva koja osluškuje. Slušajući, Crkva slijedi primjer samoga Boga koji sluša vapaje svoga naroda. Sinodalni proces pruža nam mogućnost da se otvorimo slušanju na autentičan način, bez posezanja za unaprijed smišljenim odgovorima, odbacujući na taj način svaku predrasudu prema drugima.

5. Ostaviti za sobom predrasude. Prvi korak u zauzimanju stava slušanja jest da oslobodimo vlastito srce od predrasuda prema drugima koje nas vode krivim putem: prema podjelama, međusobnoj hladnoći i nezainteresiranosti.